

Pri nekom šolskem spraševanju na deželi je naj imenitnejši izmed nazočih poslušavcov dečka vprašal, ktera je sedma zapoved božja. Deček, sicer pridren, si takemu gospodu ni upal „ti“ reči; malo pomisli, potem pa neboječe odgovori: „Sedma zapoved božja pravi, da Vi, gospod, ne smete krasti!“

L. T.

Novice.

Z Dunaja. Za gotovo vemo, da se je zopet jelo obravnavati, kako bi se sestavilo učno svetovavstvo (Unterrichtsrath). — Sliši se, da so slavni šolski ravnatelji gg. dr. Karol Vogel v Lipski, Janez Strel na Dunaju in Frane Hermann v Pragu umerli. — Greiner-jeve pisne knjižice je slavno derž. ministerstvo za šolsko rabo poterdilo, akoravno niso bile marsikteremu učitelju po volji.

Iz Puščave. Nisem navajen, da bi kaj pisal, pa vendar prosim, ljubi „Tovars“, daj mi prostor, da povem, kako pri nas otroci radi v šolo hodijo in se slovenščine veselijo, ter lepo po slovenski spisujejo, pa tudi nemške spise sestavljajo. — Prašam tedaj, kje da se učenci kaj učé, če učeni ki tega ne znajo, kakor je g. Holožan nedavno v „Novicah“ (49. list 3. dec. preteč. l.) brez izjemka o vseh učiteljih govoril. Prosim, naj nam g. H. naznani učitelje, kateri ne znajo sklanjati slovenskih samostavnikov. Treba pa je, da zraven slovenščine tudi nekoliko nemščine učimo. Naš nepozabljivi knezoškof Anton Martin Slomšek so nam tukaj tako naročili, da naj se otroci naj pred slovensko, potem pa tudi nemški učijo. Tako morajo tedaj učitelji storiti, saj jim tudi ministerski ukaz 26. okt. 1857 št. 13623 tako vелеva. Za tega del pa naj ne misli g. H., da sem jaz kak protivnik slovenščini; to ne more biti, ker sem po rodu in po duhu Slovenec. Naših ljubih „Novic“ pa tudi ne zavračam, Bog obvari, zavoljo g. H. dopisa; samo toliko povem, da naj si g. H. ne domišluje, da bi učitelji resnično toliko malo slovenske slovnice razumeli, da bi ne znali samostavnikov sklanjati, in da bi ravno oni bili krivi vsega, kar on zoper nje piše. Z Bogom!

J. S.

Od Šentlorenca ob Temenici. „Uč. Tovarsa“ vselujem začasno v farno knjižnico (z 250 slov. knjigami), dokler se ne preseli za stanovitno v hišo prihodnega učitelja, za ktere ga preživitev sem kupil primerno zemljišče za 1050 gold. Za stavbo nove šole in učiteljev poboljšek shranujem pa še posebej 4000 gold. avstr. v., in že bi stala omenjena učilnica, ako bi se patron ne kerčil zastran 2000 gold. doneska, kateri nanj spada. Toda, ako Bog dá, se bodo poravnale tudi še te nemite ovire, in kmali bo stalo pri nas novo šolsko poslopje. Bog daj srečo!

Jan. Prokt, fajmošter.

Iz Idrije. Ljubi „Tovars“ povej svojim zvestim bravcom veselo novico, da se je tudi v naši nemški Idrii zasvitila slovenska luč v pisarnici slavnega e. k. bilježnika (notarja) čast. g. K. Hötel-na. Ta gospod je prišel pred 5. leti k nam kot terdi nemec; pa se je tako pridno slovenščine učil, da zdaj iz njegove pisarnice dobivajo kmetje že slovenske pisma. To naj bi bil spodbuden izgled za vse druge enake gospode. Z Bogom!

F. V.

Iz selske doline. Malo besed naj bo dosti za novoletno vošilo svojim priserčnim tovaršem. Vem, da preslabo govorim, vendar pa odkritoserčno. Vsim svojim milim tovaršem in tudi sam sebi vošim, da bi resnično spoznali prevažne naloge in dolžnosti učiteljske, česar nam je posebno v sedanjem času treba. Vošim nam tudi telesno in dušno zdravje in serčnost za spolnovanje svojih dolžnost. Res, veliko imamo že obdelanega domačega polja, vendar nas čaka še veliko veliko dela. Z Bogom začnimo tedaj tudi v novem letu delati. Pri-zadevajmo si, da posebno veliko storimo za blagor svoje mile domovine, za naš materni jezik, za cerkev in državo. Bodimo edini; podpirajmo eden drugega; posebno pa ne pozabimo svojega lista „Tovarša“, da nam bo tudi on vedno zvestejše in plodnije pomagal pri težavnem šolskem delu. — Pravi učitelj ne išče tukaj na nehvaležnem svetu svojega popolnega plačila; temuč unstran groba mu blišči prelepi večerni svit večnega delapusta, kjer pravični Gospod ne bo pozabil svojega zvestega hlapca, kateri poveljuje pri mladosti njegovo ime. A. St.

Iz lžanskega grada nad Studencem 15. grudna 1862. Od zorne maše iz Studenca domu gredé vidili smo ob 6. uri 40 minut prekrasen meteor ali prikazen v zraku. Bila je, kakor srednje jabelko debela goreča krogla s tankim in skoro dva čevlja dolgim repom ( ), ki je blizo skozi dve minuti precej visoko in hitro po zraku letala, in se je tako močno svetila kakor prav velik plinov plamen. Bila je morda plinov sopar, ki se v našem močvirju nabira. Pa čudna je bila ta prikazen 1) zato, ker je bila tako visoko v zraku in 2), ker je bilo ta dan precej mraza (blizo 6° R.). *)

A. Drag. Stavoljub.

Iz Ljubljane. Iz Maribora zvemo, da je za lavantinskega škofa zvoljen preč. gosp. Jakob Stepišnik, dosedanji oudotni stolni dekan. Reči smemo, če bo ta novozvoljeni škof zvesti naslednik ranjkega Slo m š e k a, bo gotovo vsem Slovencom vstregel.

— 28. pret. m. je bil v narodni ljubljanski čitavnici letni ali občni zbor, pri katerem je predsednik, preč. gosp. M. Ambrož, v izverstem začetnim govoru oziral se tudi na žalostne nekdanje šolske čase na Slovenskem, kadar so nas namreč v šolo pridše na „ponk“ posajali, če smo bili „flisek“, za „musteršilerja“ postavljali, ko smo se učili „abvandlati“, „ajungebati“ i. t. d. Mi mislimo, da se je zdaj taka ostudna mešanica iz naših šol popolnoma odpravila; ako pa bi še kje bila, bi bilo prav, da bi se kar popodila.

— Pretekli teden smo vidili pri tukajšnjem pasarju na Velikem tergu gosp. Narb. Kaiser-ju več prav lepih del: svečnikov, svetilnic, križcov in drugih takih cerkvenih reči, ktere našim čast. bravcom, ki takih reči potrebujejo, za cerkev ali za šolske darila, spomnike i. t. d. priporočamo.

*) Prav mikavno in koristno bi bilo, ako bi kdo naših bistrih g. dopisovaycov take nebe prikazni hotel prav po domače v „Tovaršu“ razlagati. Prosimo!

Vredn.

Odgovorni vrednik:
Andrej Praprotnik.

Natiskar in založnik:
Jož. Rudolf Millo.